

УДК 378:656.7.022

СПЕЦИФІЧНІ ПРИНЦИПИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Повстин О.В., к. е. н., доцент,
завідувач кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

У статті розроблено й обґрунтовано специфічні принципи професійної підготовки фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності з урахуванням основоположних дидактичних закономірностей і загальних принципів навчання, а також провідних принципів професійної, зокрема вищої, освіти. Розкрито зміст таких принципів професійної освіти, як: фундаменталізація, професійна спрямованість, наступність, технологізація, інформатизація. Також проаналізовано найбільш вагомні принципи управління: принцип мети; правової захищеності управлінських рішень; оптимізації управління; дотримання норми керованості; найменшого впливу; делегування повноважень; відповідності; автоматичного заміщення відсутнього; першого керівника; одноразового введення інформації; підвищення кваліфікації. Доведено, що вдосконалення системи підготовки курсантів і студентів закладів вищої освіти Державної служби України з надзвичайних ситуацій до управлінської діяльності базується на взаємозв'язку принципів, які враховують специфіку напряму підготовки, індивідуальні особливості контингенту, тенденції розвитку вищої школи України на засадах сучасної парадигми освіти.

Ключові слова: *управлінська компетентність, управлінська діяльність, принципи управління, принципи професійної підготовки, принципи професійної освіти, специфічні принципи професійної підготовки.*

В статье разработаны и обоснованы специфические принципы профессиональной подготовки специалистов в области безопасности человека к управленческой деятельности с учетом основных дидактических закономерностей и общих принципов обучения, а также ведущих принципов профессионального, в том числе высшего, образования. Раскрыто содержание таких принципов профессионального образования, как: фундаментализация, профессиональная направленность, преемственность, технологизация, информатизация. Также проанализированы наиболее значимые принципы управления: принцип цели; правовой защищенности управленческих решений; оптимизации управления; соблюдения нормы управляемости; малейшего влияния; делегирования полномочий; соответствия; автоматического замещения отсутствующего; первого руководителя; однократного ввода информации; повышения квалификации. Доказано, что совершенствование системы подготовки курсантов и студентов высших учебных заведений Государственной службы Украины по чрезвычайным ситуациям к управленческой деятельности базируется на взаимосвязи принципов, учитывающих специфику направления подготовки, индивидуальные особенности контингента, тенденции развития высшей школы Украины в рамках современной парадигмы образования.

Ключевые слова: *управленческая компетентность, управленческая деятельность, принципы управления, принципы профессиональной подготовки, принципы профессионального образования, специфические принципы профессиональной подготовки.*

Povstyn O.V. THE SPECIFIC PRINCIPLES FOR TRAINING PROFESSIONALS IN THE FIELD OF HUMAN SECURITY TO MANAGEMENT ACTIVITIES

The article develops and substantiates the specific principles of professional training of specialists in the field of human security in the field of management activities, taking into account the fundamental didactic laws and general principles of education, as well as the guiding principles of professional, including higher education. The content of such principles of vocational education is revealed: fundamentalization; professional orientation; succession; technologicalization; informatization. Also it is analyzed the most important principles of the management: the purpose of the goal; legal protection of managerial decisions; management optimization; observance of the norm of controllability; least impact; delegation of authority; conformity; automatic replacement missing; first manager; one-time input of information; certification training. It is proved that the improvement of the system of training of students and students of the State Social Insurance Institution for management activities is based on the interrelation of the principles that take into account the specifics of the direction of training, the individual characteristics of the contingent, the tendencies of the development of the higher school of Ukraine on the basis of the modern paradigm of education

Key words: *management competence, management activity, management principles, principles of professional training, principles of vocational education, specific principles of professional training.*

Постановка проблеми. Управлінська компетентність розвивається під час професійної підготовки курсантів і студентів до управлінської діяльності в закладах вищої освіти Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) і проявляється насамперед в управлінських здібностях, знаннях, уміннях і навичках, які фахівці в галузі безпеки життєдіяльності застосовують у своїй подальшій роботі. Така професійна підготовка має здійснюватися з урахуванням визначених педагогічних умов і особливостей управлінської діяльності, базуватися на основоположних дидактичних закономірностях і загальних принципах навчання, а також провідних принципах професійної, зокрема вищої, освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці визначили чималу кількість принципів управління і по-різному підходять до їх трактування, групування та класифікації. Насамперед назвемо традиційно утверджені у вітчизняній практиці управління принципи: науковості; демократичного централізму; плановості; єдності розпоряджень; відбору, підбору та розстановки кадрів; сполучення єдиноначальності та колегіальності; централізації та децентралізації; лінійного, функціонального та цільового управління; контролю виконання рішень. Провідні закордонні (американські, японські) корпорації застосовують також такі принципи управління персоналом: довічний найм; контроль виконання завдань, заснований на довірі; поєднання контролю з корпоративною культурою; консенсусне ухвалення рішень [1].

Постановка завдання. Мета статті полягає в розробленні й обґрунтуванні специфічних принципів професійної підготовки фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності з урахуванням основоположних дидактичних закономірностей і загальних принципів навчання, а також провідних принципів професійної, зокрема вищої, освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Процес професійної підготовки фахівців у галузі безпеки людини доцільно охарактеризувати як складний, багаторівневий і багатоаспектний, що відзначається низкою суттєвих проблем і суперечностей. На різні аспекти й елементи цього процесу впливають розмаїті внутрішні та зовнішні, об'єктивні та суб'єктивні чинники, серед них такі, що тривають постійно та подекуди (ситуативні). З огляду на це, різного рівня закономірності, зокрема дидактичні, які виявляються в професійній підготовці стосовно пізнавального розвитку та формування особистості курсантів і студентів,

становлення та розвитку науково-педагогічного колективу, створення інформаційно-освітнього середовища тощо, діють у закладах вищої освіти (далі – ЗВО) ДСНС комплексно та своєрідно [2, с. 27].

Вважаємо доцільним зважати на реалії функціонування ЗВО ДСНС, рівень науки і техніки в галузі безпеки людини, психологічні особливості цивільного захисту та, зокрема, подолання наслідків надзвичайних ситуацій, а також індивідуальні потреби і запити майбутніх фахівців.

Принципи навчання (дидактичні принципи) – це сформульовані на основі освітньої практики вихідні положення, покладені в основу змісту, планування, організації та безпосередньої реалізації процесу навчання [3, с. 206–233]; це система дидактичних вимог до різних сторін педагогічного процесу, дотримання яких забезпечує ефективність навчання [4, с. 161–176].

Загальнодидактичні принципи поділяють на ті, що забезпечують добір змісту навчання, що стосуються діяльності педагога, методики викладання та контрольно-оцінювальних функцій. Передусім це такі принципи: свідомості й активності навчання; наочності; систематичності та послідовності; науковості процесу навчання, міцності засвоювання знань, формування вмінь і навичок; науковості; доступності викладання; зв'язку теорії із практикою; спрямованості на виконання взаємопов'язаних завдань освіти, виховання і розвитку тощо [5, с. 159–162].

Для навчання фахівців галузі безпеки людини важливим є врахування вимог сучасних закономірностей діяльності професійної школи, які відображені в *принципах професійної освіти* [6, с. 6]. До них зазвичай відносять такі: принцип мотивації навчання та трудової діяльності; професійної спрямованості навчання; міжпредметно-міжциклового зв'язку; політехнізму; системності; єдності навчання та виховання тощо [7, с. 37].

Науковці виокремлюють також *принципи вищої освіти*: наукового характеру навчання; інтеграції з наукою та виробництвом; взаємозв'язку освітніх систем різних країн; гнучкості та прогностичності, єдності та наступності освітнього процесу; безперервності та варіативності вищої освіти; поєднання державного управління та громадського самоврядування; регіоналізації та децентралізації тощо [8, с. 92]. Педагоги неперервно розробляють нові принципи, спрямовані на модернізацію педагогічної теорії та практики підготовки фахівців у вищій і професійно-технічній школі.

Як і інші дослідники, вважаємо, що принципи навчання забезпечують суттєве вдо-

сконалення освітнього процесу лише в разі їх продуманого поєднання та взаємоузгодження, що приводить до ефективної взаємодії та інтегрованого впливу на різні складники навчання та виховання майбутніх фахівців. Ґрунтуючись на цьому, для вирішення проблеми вдосконалення підготовки фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності важливими вважаємо такі принципи професійної освіти: *фундаменталізації; професійної спрямованості; наступності; технологізації; інформатизації*.

Фундаменталізація вищої освіти ми розуміємо як системне збагачення суб'єктів освітнього процесу стрижневими знаннями і методами мислення, виробленими фундаментальними науками. Професійна спрямованість підготовки курсантів і студентів ЗВО ДСНС передбачає не просто професійно значущий матеріал, що включений у зміст загальнонаукових і загальнопрофесійних дисциплін, а й навчальну діяльність, спрямовану на опанування таких розумових операцій, аналоги яких будуть виконуватися фахівцями в подальшій навчальній і практичній діяльності [9]. Забезпечення наступності професійної освіти полягає в організації та здійсненні неперервного навчання курсантів і студентів, підготовки їх до професійної діяльності та продовження освіти; у всебічному поступально-висхідному розвитку на основі поєднання навчання із продуктивною практикою; у координації педагогічних дій викладачів; у діловій співпраці колективів закладів освіти; у цілісному підході до раціональної послідовності розташування в навчальних планах дисциплін усіх блоків; у невпинній інтеграції знань у процесі формування наукових понять та їх систем у навчальному пізнанні [10, с. 18–19]. *Принцип технологічності* відображає орієнтацію ЗВО ДСНС України на концептуальне обґрунтування, планування та поетапність освітнього процесу, прогнозування результатів на кожному етапі підготовки фахівців. Його реалізація забезпечує формування та розвиток у курсантів і студентів навчально-практичних навичок, творчого технічного мислення та самостійності, які визначають рівень кваліфікації випускників. Принцип інформатизації навчання сприяє вирішенню задач модернізації вищої освіти використанням високопродуктивних інформаційно-комунікаційних технологій. Доцільним є поєднане та взаємоузгоджене врахування вимог принципів професійної освіти. Наприклад, дієвим способом підвищення якості підготовки фахівців технічного профілю є метод наскрізного проектування, що дозволяє організувати навчальний процес так, що забезпечується його системність

(цілісність), фундаментальність, професійна спрямованість і технологічність.

Щоб обґрунтувати специфічні принципи підготовки фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності, вважаємо доречним розглянути і врахувати основні принципи управління – правила, положення і норми, яких мають дотримуватися керівники і фахівці в процесі управління персоналом. Зокрема, «принципи управління професійною підготовкою» у ЗВО ДСНС розуміють як правила, якими керуються адміністрація, викладачі, а також командири в практичній освітній діяльності. Сутність цього поняття відображає вимоги до організації процесу професійної підготовки [11].

Основними принципами управління персоналом нині вважають такі: об'єктивне врахування умов виробництва; керівна роль представницьких органів влади, суспільних організацій і трудових колективів в обґрунтуванні ефективних способів, виборі найкращих форм участі та впливу на ухвалення глобальних рішень; гуманістична постановка та формулювання глобальних цілей; вибір головного напрямку діяльності (ранжування цілей і завдань) у середовищі дезорганізованих чинників і постійно змінних обмежень; повнота постановки та єдності цілей (дотримання системних постулатів) у сполученні з найбільш сприятливими способами їх досягнення; підпорядкування організаційної формі цілям і завданням системи; забезпечення узгоджених дій виробничих сил, партнерів, клієнтів; неодмінна участь і врахування побажань працівників із метою мобілізації їхньої соціальної активності; сполучення колегіальності в ухваленні рішень щодо загальних (системних) питань з індивідуальною відповідальністю за їх реалізацію; підпорядкування допоміжних і обслуговуючих елементів ритмам функціонування основних елементів системи; діалектичне співвідношення предметно-цільової, функціональної, інформаційної та морфологічної структур; забезпечення процесу самоорганізації системи (налагодження зворотного зв'язку) [1].

Відомий у царині наукового менеджменту дослідник В. Кноррінг до найбільш вагомих принципів управління цілком обґрунтовано відносить: принцип мети; правової захищеності управлінських рішень; оптимізації управління; дотримання норми керіваності; найменшого впливу; делегування повноважень; відповідності; автоматичного заміщення відсутнього; першого керівника; одноразового введення інформації; підвищення кваліфікації [12]. Як і інші дослідники в царині цивільного захисту, вважаємо ці

принципи надзвичайно важливими в службовій діяльності фахівців (передусім, керівників) у галузі безпеки людини. Розглянемо деякі з них.

Прийняття за керівну основу функціонування державних структур України, зокрема органів ДСНС, положення щодо єдиначальності на правовій основі спонукає керівників усіх рангів до ухвалення управлінських рішень з урахуванням *принципу правової захищеності*. Це вимагає знання та дотримання нормативно-правової та законодавчої бази, що регламентує діяльність з ухвалення та виконання управлінських рішень лише на основі їх відповідності чинному законодавству.

Реформування ДСНС, підвищення вимог до виконання фахівцями їхніх функцій, пошук найкращих варіантів організаційних структур органів і підрозділів служби захисту актуалізує вимоги *принципу оптимізації управління*. Цей принцип передбачає прагнення до належного (оптимального) поєднання всіх елементів управлінської системи відповідно до їхніх кількості, призначення та взаємодії на всіх рівнях і в усіх ланках управління.

Принцип найменшого впливу допомагає керівникам з'ясувати, які владні обов'язки цілком або частково сконцентрувати у своїх руках, а які – делегувати своїм підлеглим. Кожен керівник повинен відчувати тонку межу між централізацією і децентралізацією управлінського впливу, завжди розумно сполучати їх – у цьому полягає мистецтво управляти людьми.

Принцип делегування повноважень тісно пов'язаний із попереднім принципом. Його суть полягає в переданні керівником підрозділу частини покладених на нього повноважень своїм підлеглим. Практична значущість цього правила полягає в тому, що керівник звільняє свій час від відносно простих повсякденних справ і може сконцентрувати зусилля на вирішенні стратегічних завдань.

Реалізація вельми важливого в управлінській діяльності *принципу відповідності* передбачає вміння керівника визначити рівень підготовленості кожного підлеглого та його здатність виконувати конкретні завдання відповідно до займаної посади.

Дотримання *принципу автоматичного заміщення відсутнього* забезпечує стійкість управлінського впливу в певному професійному колективі. Заміщення відсутніх працівників має відбуватися в автоматичному режимі на основі посадових інструкцій і регулюватися офіційно.

Принцип першого керівника: під час організації виконання важливого завдання

контроль за перебігом робіт залишається за першим керівником організації, оскільки лише він має право і можливість вирішувати або доручати вирішення будь-якого питання, що може виникнути. У складних обставинах керувати роботами повинен тільки той, хто може охопити всю проблему, що стоїть перед колективом, глибоко знає цілі та завдання, «вузькі місця» тощо, тобто перший керівник [12]. Зокрема, зазначене стосується безпосереднього виїзду на ліквідацію надзвичайної ситуації співробітників ДСНС.

Безперечно, майбутні фахівці у галузі безпеки людини під час підготовки до управлінської діяльності у ЗВО ДСНС, а також їхні викладачі мають вивчити та цілком усвідомити розглянуті принципи управління. Окрім того, вони повинні розрізняти і розуміти *принципи побудови системи управління персоналом* – норми, правила та положення, яких дотримуються керівники і працівники підрозділів під час формування системи управління персоналом організації.

Після критичного аналізу й оцінювання можливої ефективності ми загалом брали до уваги вказані вище принципи під час розвитку системи підготовки курсантів і студентів ЗВО ДСНС України до управлінської діяльності. Однак на ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі безпеки людини впливає значна кількість об'єктивних і суб'єктивних чинників, сукупність різнопланових зовнішніх і внутрішніх передумов та умов.

Специфічні принципи підготовки фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності ми розробляли з урахуванням особливостей галузі безпеки людини. Також ми взяли до уваги вимоги часткових принципів підготовки курсантів і студентів в освітньому процесі ЗВО ДСНС, принципи підготовки офіцерів, розроблені військовими педагогами [13] і, деякою мірою, принципи оптимізації навчання інженерно-технічних працівників [14, с. 98–99], оскільки діяльність фахівців у галузі безпеки людини пов'язана з технічними й інженерними завданнями.

Розглянемо *специфічні принципи*, необхідні для оптимальної організації та діяльності системи підготовки курсантів і студентів ЗВО ДСНС України до управлінської діяльності.

Неперервність формування управлінської компетентності. Цей принцип передбачає: поєднання та чергування освіти та самоосвіти курсантів і студентів як єдиного процесу підготовки до управлінської діяльності; безперервність і наступність

навчання та самопідготовки, саморозвитку майбутніх фахівців; оптимальне поєднання кожного компонента освітнього процесу, загальнонаукових, загальнопрофесійних і професійно орієнтованих дисциплін, їхню узгодженість і взаємозв'язок, що визначають ефективність навчання та якість професійної, зокрема управлінської, підготовки у ЗВО ДСНС.

Спрямованість навчання на розвиток управлінських якостей майбутніх фахівців. Цей принцип передбачає: формування в курсантів і студентів управлінських якостей (професійно значущих, організаційно-управлінських, лідерських, психолого-педагогічних, соціально значущих), необхідних для виконання керівних ролей (адміністратора, організатора, провідного фахівця, координатора, дослідника, прогнозіста, вихователя, комунікатора, консультанта, психолога, новатора, лідера, громадського діяча тощо).

Зорієнтованість освітнього процесу на вироблення творчого управлінського способу мислення курсантів і студентів. Цей принцип передбачає: пріоритет розвитку інтелектуальних управлінських знань, умінь і навичок; формування в майбутніх фахівців цілісного наукового світогляду, усвідомленої перспективи діяльності, становлення власної позиції; розвиток креативності, мобільності, нестандартного мислення, усвідомлення близьких, середньострокових і віддалених перспектив і тенденцій професійної діяльності.

Психологічної комфортності та психологічної підтримки навчання. Цей принцип відображає: завдання вдосконалення демократичних засад та психологічного супроводу організації професійної підготовки у ЗВО фахівців у галузі безпеки людини; налагодження в закладі освіти і кожній групі відносин, що стимулюють творчу діяльність усіх учасників освітнього процесу; залежність навчально-пізнавальної активності курсантів і студентів у професійній підготовці та формуванні управлінської компетентності від якості створеного у ЗВО ДСНС освітнього середовища; взаємозв'язок управлінських і лідерських якостей курсантів і студентів та їхньої активної участі в роботі курсантського і студентського самоврядування та в позааудиторній роботі.

Налагодження прямого та зворотного зв'язків ЗВО ДСНС із замовниками кадрів. Цей принцип відображає: завдання підготовки фахівців, освітньо-кваліфікаційний рівень яких спроможний задовольнити вимоги роботодавців, передусім підрозділів ДСНС; орієнтацію освітнього процесу щодо управлінської підготовки фахівців

на регіональні потреби галузі; актуальність розвитку соціального партнерства ЗВО з усіма організаціями й установами, зацікавленими в підвищенні якості підготовки фахівців у галузі безпеки людини. Це потребує: формування змісту управлінського компонента професійної освіти фахівців у галузі безпеки людини шляхом узгодження й оновлення вимог стандартів освіти і галузевих потреб; створення дієвої системи безперервного моніторингу якості професійної освіти випускників щодо їхньої управлінської компетентності, сформованої в процесі навчання у ЗВО ДСНС; відстеження працевлаштування випускників і визначення напрямів підготовки і спеціалізацій, які мають сталий попит, і перспективних у галузі безпеки людини і на ринку праці загалом; налагодження взаємодії та співпраці із замовниками кадрів, регіональними і муніципальними органами ДСНС та іншими службами із залученням до вдосконалення змісту та методів підготовки фахівців.

Висновки із проведеного дослідження. Як бачимо, кожен принцип навчання конкретизується в сукупності певних правил, що розкривають його сутність і відображають дії, які потрібно реалізовувати у визначеній педагогічній ситуації. У підсумку зауважимо, що вдосконалення системи підготовки курсантів і студентів ЗВО ДСНС до управлінської діяльності базується на взаємозв'язку принципів, які враховують специфіку наряду підготовки, індивідуальні особливості контингенту, тенденції розвитку вищої школи України на засадах сучасної парадигми освіти. Розглянуті та проаналізовані нами принципи за умови їх належного застосування сприятимуть ефективній співпраці викладачів, командирів, курсантів і студентів, підготовці ініціативних фахівців у галузі безпеки людини з лідерським креативним мисленням, сформованою управлінською компетентністю, спроможних вирішувати складні проблеми професійного характеру в межах своїх повноважень і посадових обов'язків із застосуванням інноваційних управлінських рішень в неординарних обставинах ліквідації надзвичайних ситуацій високого ступеня складності, а також здатних розвивати і виховувати своїх підлеглих, ефективно використовувати їхній потенціал.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Воронкова В.Г., Беліченко А.Г., Попов О.М. та ін. Управління людськими ресурсами: філософські засади: навч. посіб. для ВНЗ / за ред. В.Г. Воронкова; ЗДА. Київ: Професіонал, 2006. 567 с.

2. Ахватова Ю.Р. Анализ профессиональных действий сотрудников ГПС МЧС России с позиций теории деятельности. Актуальные проблемы профессиональной деятельности специалистов: сб. научных трудов молодых ученых. Санкт-Петербург: СПбГПУ, 2010. № 6. С. 3–10.

3. Основы дидактики / под ред. Б.П. Есипова. Москва: Просвещение, 1967. 472 с.

4. Педагогика: учебное пособ. для студентов пед. ин-тов / Ю.К. Бабанский и др.; под ред. Ю.К. Бабанского. 2-е изд., доп. и перераб. Москва: Просвещение, 1988. 479 с.

5. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія: навч. посіб. Київ: Вища школа, 1995. 237 с.

6. Литвин А.В. Реалізація дидактичних принципів у процесі інформаційної підготовки у ПТНЗ: метод. реком. Львів: ЛНПЦ ПТО НАПН України, 2010. 58 с.

7. Махмутов М.И., Безрукова В.С. Специфические принципы осуществления взаимосвязи общеобразовательной и профессиональной подготовки. Научные основы межпредметных связей в средних профтехучилищах: сб. научных тр. / под ред. А.П. Беляевой и др. Ленинград: ВНИИ ПТО, 1986. С. 29–41.

8. Степанченко Н.І. Система професійної підготовки учителів фізичного виховання у вищих на-

вчальних закладах: монографія. Львів: Піраміда, 2016. 652 с.

9. Дорофеев А.В. Реализация профессиональной направленности в математической подготовке будущего педагога. Образование и наука. 2004. № 1 (25). С. 57–66.

10. Кустов Ю.А. Преимущество профессионально-технической и высшей школы / науч. ред. А.А. Кирсанов. Свердловск: изд-во Урал. ун-та, 1990. 120 с.

11. Северин Н.Н. Педагогическая концепция многоуровневой системы профессиональной подготовки сотрудников ГПС МЧС России к деятельности в чрезвычайных ситуациях: автореф. дисс. ... докт. пед. наук: 13.00.08. Санкт-Петербург, 2013. 57 с.

12. Кнорринг В.И. Теория, практика и искусство управления: учебник для вузов по спец. «Менеджмент». 2-е изд., изм. и доп. Москва: Норма, 2001. 528 с.

13. Варій М.Й., Козяр М.М., Коваль М.С. Військова психологія і педагогіка: посіб. / за заг. ред. М.Й. Варія. Львів: Сполом, 2003. 624 с.

14. Марцева Л.А. Реалізація компетентнісного підходу в професійній освіті. Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації: матер. методол. семінару, 3 квітня 2014 р., м. Київ: у 2 ч. Ч. 2 / НАПНУ. Київ: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014. С. 15–22.

УДК 377.3:001.895(045)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Ребуха Л.З., к. психол. н., доцент,
доцент кафедри психології та соціальної роботи
Тернопільський національний економічний університет

У статті актуалізовано наукове дослідження та представлені результати дослідницької зацікавленості науковців фундаменталізацією професійної освіти. Зазначені концептуальні основи фундаментальної освіти в історичному аспекті. Акцентовано увагу на концептуальних основах фундаменталізації професійної підготовки майбутніх соціальних працівників, в яких велике значення надається інноваційним освітнім технологіям, що спрямовані на чітке усвідомлення студентами природи системного наукового пізнання. Розглянуто освітню фундаменталізацію як професійно зорієнтований та складний інтеграційно-технологічний процес, який сприяє якісній заміні змістового наповнення навчальних дисциплін, трансформуванню особистісних навчальних мотивів у професійні та формуванню ціннісних фахових орієнтацій.

Ключові слова: фундаменталізація професійної підготовки, інтеграція інноваційних технологій, майбутній фахівець, соціальний працівник, концептуальні основи фундаменталізації освіти.

В статье актуализированы научные исследования и представлены результаты исследовательского интереса ученых к фундаментализации профессионального образования. Указаны концептуальные основания фундаментального образования в историческом аспекте. Акцентировано внимание на концептуальных основаниях фундаментализации профессиональной подготовки будущих социальных работников, в которых большое значение придается инновационным образовательным технологиям, направленным на осознание студентами природы системного научного познания. Рассмотрена фундаментализация как профессионально ориентированный и сложный интеграционный технологический процесс, способствующий качественной замене содержательного наполнения учебных дисциплин,